

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J. C. Z., U.**, IČO: X. zastúpeného JUDr. C. S., advokátom, K. proti žalovanému: **O. U.**, IČO: X., zastúpenému V./H., s. r. o., Advokátska kancelária, K. IČO: X., **o zaplatenie 49 661,52 eur s príslušenstvom**, vedenej Okresným súdom Topoľčany pod sp. zn. 8Cb/108/2008, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob/12/2010-596 zo dňa 22. apríla 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob/12/2010-596 zo dňa 22. apríla 2010 v dovolaní napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd rozsudkom č. k. 8Cb/108/2008-535 zo dňa 23. 11. 2009 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 49 661,52 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,87 % ročne od 03. 01. 2003 do zaplatenia a náhradu nákladov konania v sume 17 493,81 eur a zároveň žalovanému uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov štátu v sume 426,80 eur.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že účastníci konania uzatvorili zmluvu o dielo č. 36/98 zo dňa 28. 08. 1998, na základe ktorej mal žalobca ako zhotoviteľ vykonať pre žalovaného ako objednávateľa práce na diele – „Vodovod – havarijný stav U. rozvod vody“ s tým, že dohodnutá cena bez DPH bola vo výške 587 121,39 eur. Dielo sa vykonávalo na etapy a boli uzatvárané dodatky. Celkovo boli uzavreté 2 dodatky, v ktorých bola upravená DPH a dohodnutá cena za meter výkopových práv – pretláčania. Po vykonaní diela – určitých

častí úsekov, žalobca vykonané práce fakturoval. Žalovaný neuhradil faktúru č. 79/2003. Neuhradenie faktúry žalovaný v priebehu konania zdôvodnil viacerými dôvodmi. Prvý dôvod, že práce žalobca nevykonal, žalovaný nešpecifikoval, a preto súd túto námietku vzhliadol ako nedôvodnú. Druhým dôvodom bolo namietanie neplatnosti zmluvy o dielo a uplatnenie z tohto titulu vzájomného návrhu zo dňa 11. 01. 2005, ako i sumy 37 055,03 eur. Žalovaný zobral svoj vzájomný návrh späť a konanie bolo zastavené. Tretím dôvodom bola námietka, že časť diela vykonala osoba, ktorá nebola zhotoviteľom ani subdodávateľom. K tejto námietke žalovaného zaujal právne stanovisko Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5Obdo 3/2007 zo dňa 04. 06. 2008. Považoval za nesporné, že v predmetnej zmluve o dielo, v dohodnutej cene 426 608,24 eur neboli zahrnuté objekty „Vodojem, studňa + technológia, vodo a elektroinštalácia“ a „Privádzač K. D.“, nemožno tieto platby započítať na zaplatenie ceny za objekt „Rozvod vody v obci“, ako to započítal odvolací súd. Z tohto dôvodu považoval námietku žalovaného za nedôvodnú. Štvrtým dôvodom žalovaného bola námietka neunesenia dôkazného bremena žalobcom, že vykonal dielo. Žalovaný mal za to, že v konaní bolo preukázané, že predmetné dielo nevykonával iba žalobca, ale aj iné osoby, bez jeho poverenia (objednávateľ, P. U.). Súd v tejto časti poukázal na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí č. k. 8Cb/127/2004-255 zo dňa 24. 11. 2005, podľa ktorého je v konaní potrebné rozlišovať o ktoré dielo ide. V zmluve o dielo, v dohodnutej cene 426 608,24 eur neboli zahrnuté objekty „Vodojem, studňa + technológia, vodo a elektroinštalácia“ a „Privádzač K. D.“, ide o samostatné diela. Žalovaný namietal, že časť prác vykonalo P. U. Znalec v znaleckom posudku č. 18/2005 vyčíslil, že v roku 2003 bola hodnota diela s DPH 157 956,71 eur, z toho O. U. 27 970,-- eur a žalobca v hodnote 129 986,05 eur. Znalec uviedol, že dielo fakturované za vykonané práce na vodovode U. je výrazne nižšie ako zmluvná cena a fakturovaná suma za dielo je primeraná. Vzhľadom k tomu, že znalec presne vyčíslil práce na diele žalovaným s tým, že tieto nie sú zahrnuté v cene, ktorá je predmetom konania, súd na túto námietku neprihliadol. Piatym dôvodom bolo uplatnenie pohľadávky žalovaného na započítanie. Uviedol, že listom zo dňa 18. 08. 2009 si uplatnil voči žalobcovi peňažný nárok na vrátenie sumy 44 893,18 eur. Požadovaná suma predstavuje rozdiel medzi sumou 66 388,-- eur, ktorú zaplatil žalovaný žalobcovi na základe faktúry č. 69/2003 a sumou 21 494,82 eur, ktorá v zmysle znaleckého posudku predstavuje hodnotu diela vykonaného žalobcom. Žalobca k námietke započítania vzniesol námietku premlčania. Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že ak žalovaný

zaplatil žalobcovi za vykonanie prác na objektoch „Vodojem, studňa + technológia, vodo a elektroinštalácia“ a „Privádzač K. D.“, nemožno tieto platby započítať na zaplatenie ceny za objekt „Rozvod vody v obci“, ako to započítal odvolací súd. A keďže žalobca vzniesol námietku premlčania k započítaniu, tak k započítaniu nemožno prihliadnuť. Právo možno uplatniť aj po uplynutí premlčacej lehoty, len ak sa obe práva vzťahujú na tú istú zmluvu alebo na viaceré zmluvy uzavreté na základe jedného rokovania alebo niekoľkých súvisiacich rokovaní; ide teda o priamu nadväznosť či súvislosť záväzkov - § 275 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka. V danom prípade ide o dve samostatné diela, ktoré nemajú vzájomnú súvislosť, a preto súd túto námietku vzhľadom ako nedôvodnú. Šiestym dôvodom je námietka, podľa ktorej žalovaná cena za dielo predstavuje cenu za dielo na úseku D. a bola žalobcovi zaplatená v rámci faktúry č. 2/2003. Z predložených dokladov účastníkov, náčrtov o vykonaných úsekoch, súpisov vykonaných prác a dodávok za obdobie január 2003 a september 2003 jednoznačne vyplýva, že úsek „D.“ nebol duplicitne fakturovaný vo faktúre č. 2/2003, ale bol fakturovaný len vo faktúre č. 79/2003. V čase odovzdania diela žalovaný mal vedomosť o faktúre č. 2/2003, ktorú i uhradil ako i o faktúre č. 79/2003, pričom nenamietal, že dielo podľa faktúry č. 79/2003 je duplicitne fakturované. Vzhľadom k tomu, že žalovaný neunesol bremeno na preukázanie svojho tvrdenia, súd ani na túto námietku neprihliadol.

Súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny 49 661,52 eur, čo je rozdiel medzi celkovou pôvodne žalovanou sumou 53 281,91 eur a sumou už právoplatne priznanou vo výške 3 620,39 eur rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 8Cb/127/2004-255 zo dňa 24. 11. 2005. Žalobca si uplatnil pôvodne 0,05% denný úrok z omeškania. Okresný súd Topoľčany rozsudkom č. k. 8Cb/127/2004-255 zo dňa 24. 11. 2005 zamietol návrh v časti úroku z omeškania nad 8,87% ročne, v tejto časti je rozhodnutie právoplatné, a preto priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,87 % od 03. 10. 2003 do zaplatenia.

O náhrade trov štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 15Cob/12/2010-596 zo dňa 22. 04. 2010 napadnutý rozsudok prvostupňového súdu v časti uloženia povinnosti

žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 19 009,56 eur s 8,87% úrokmi z omeškania od 03. 10. 2003 do zaplataenia potvrdil a v zostávajúcej napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobcovi aj žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy štátu, každý v sume 213,40 eur a zároveň žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že zo žiadneho listinného dôkazu nachádzajúceho sa v spise nevyplýva duplicitná fakturácia prác, ktoré sú predmetom sporu (náčrty zrealizovaných úsekov, súpisy vykonaných prác). Poukazujúc na záväzný právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na jednoznačné vyjadrenie žalobcu (č. l. 451), podľa ktorého vo faktúre č. 79/2003 v cene 1 605 171,-- Sk fakturoval 505 m pretlaku (zostáva dofakturovať 254,0 m, čo je fakturované faktúrou č. 2005/00022, ktorá nie je predmetom sporu), vyjadrenie žalovaného (č. l. 456), podľa ktorého 515 m pretlaku bolo vykonaných, má žalobca nárok na zaplataenie skutočne zrealizovaných, žalobou uplatnených 505 m rozvodu vody á 1 350,-- Sk (Dodatok č. 1 k ZoD 36/98 zo dňa 28. 08. 1998, čl. II bod 7). Za 505 m rozvodu vody v O. teda žalobcovi ako zhotoviteľovi diela patrí suma 22 629,95 eur. Po odpočítaní už právoplatne priznanej sumy 3 620,39 eur (109 068,-- Sk) bola teda podľa názoru odvolacieho súdu žaloba dôvodná v časti zaplataenia sumy 19 009,56 eur. Na takejto cene diela sa účastníci dohodli zmluvou o dielo č. 36/98 v znení dodatku č. 1. Povinnosťou žalovaného ako objednávateľa podľa uvádzanej zmluvy je zaplatiť žalobcovi (čl. V, bod 1) takto vypočítanú cenu diela aj s 8,87 % úrokmi z omeškania.

Pokiaľ ide o žalovaným uplatnenú obranu proti návrhu (započítacia námietka) odvolací súd súhlasí s dôvodmi jej neuznania súdom prvého stupňa.

O náhrade trov rozhodol podľa § 148 ods. 1 O. s. p. a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote dovolanie v časti, ktorou bol zmenený rozsudok prvostupňového súdu. Prípustnosť dovolania proti napadnutému rozsudku v jeho časti vo veci samej je daná podľa § 238 ods. 1 O. s. p. Žalobca dovolanie odôvodnil podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., pričom mal za to, že

v doterajšom konaní bol perfektne zistený skutkový stav veci, ktorý bol však odvolacím súdom nesprávne právne posúdený.

Dovolateľ ďalej uviedol, že na základe doplneného dokazovania, prvostupňový súd mal bez akýchkoľvek pochybností za preukázané, že žalobca predmetné dielo vykonal a že na diele, ktorého sa spor týka sa nepodieľal nikto iný. To potvrdzuje i fakt, že medzi žalovaným a P. U. neexistujú žiadne fakturačné ani účtovné doklady. Rozsudok odvolacieho súdu je len popisom dovtedy známych procesných postupov a rozhodnutí, ktoré predchádzali jeho konaniu a odôvodnenie o zmene prvostupňového rozhodnutia obmedzil súd len na jeden odsek. Dovoláním napadnuté rozhodnutie považuje žalobca za zmätočné z dôvodu, že ničím nezdôvodnil, z čoho priznaná suma pozostáva, z ktorých faktúr, z akého obdobia podľa príslušnej DPH. Uvedené platby, na základe právoplatne priznaných súm, ktoré žalovaný uhradil nie je možné účtovne normálne zaradiť do jednotlivých fakturačných období, pretože nie je jasné, ktoré faktúry a z akého obdobia sú týmito platbami v zmysle rozsudkov pokryté a ktoré nie. Nie je možné ani posúdiť, z ktorého obdobia zaúčtovať príslušnú DPH, pretože to z rozhodnutia nevyplýva.

Navrhol, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok v časti, v ktorej tento zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že rozhodne o zostávajúcej časti predmetu sporu, t. j. o zaplatení 30 651,96 eur tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sumu 30 651,96 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,87% ročne od 03. 10. 2003 až do zaplatenia a žalobcovi prizná aj náhradu trov konania.

K podanému dovolaniu sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení tiež poukázal na závery dovolacieho súdu, podľa ktorých je potrebné zistiť, akú časť diela skutočne vykonal žalobca. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že časť diela vykonala tretia osoba (P. U.), resp. žalovaný sám, a preto priznanie celej požadovanej ceny za dielo súdom prvého stupňa nie je správne. Predmetom sporu je zaplatenie dodávateľskej faktúry žalobcu č. 79/2003 na zaplatenie 1 605 171,-- Sk. Sú to práce, ktoré už mal dodávateľ zaplatené, a preto to považuje za dvojité úhradu. Súd prvého stupňa ako aj odvolací súd nesprávne vyhodnotili započítanie (kompenzáciu), keď ju neuznali, pričom poukázal na svoju rozsiahlejšiu argumentáciu uvedenú v odvolaní zo dňa 07. 12. 2009. Žalovaný považuje napadnuté

rozhodnutie odvolacieho súdu, ak aj nie za úplne správne, tak aspoň za spravodlivé a vecne správne (nebolo relevantne zistené akú časť diela skutočne vykonal žalobca, na druhej strane bolo nesprávne posúdené započítanie vykonané žalovaným), a preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal, či smeruje proti rozhodnutiu, ktorý možno v zmysle § 236 a nasl. O. s. p. napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov, taxatívne uvedených v § 237 písm. a/ až g/ a v prípadoch, uvedených v § 238 O. s. p. V prejednávanej veci je dovolanie voči napadnutej časti rozhodnutia odvolacieho súdu prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého je dovolanie tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Žalobca v dovolaní poukazuje na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., t. j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. je daný aj v prípade, ak odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní veci z iného skutkového základu ako súd prvého stupňa, bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 3 O. s. p. a zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje zistenia súd prvého stupňa.

Dovoláním napadnutým rozsudkom odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žalobcom v konaní uplatnenú pohľadávku vo výške 49 661,52 Eur v časti o zaplatenie sumy 30 651,96 Eur s príslušenstvom zamietol. Pohľadávka žalobcu predstavuje časť ceny dodávky prác, vykonaných žalobcom na základe zmluvy o dielo č. 36/1998 zo dňa

28. 08. 1998 a jej dodatku č. 1 zo dňa 18. 06. 2000, č. 2 zo dňa 15. 01. 2003 a č. 3 zo dňa 21. 07. 2003.

Odvolací súd odôvodnil zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa v dovolaní napadnutom rozsahu s poukazom na vyjadrenie žalobcu zo dňa 06. 10. 2009 ohľadom rozsahu dodávky prác vyúčtovaných faktúrou č. 79/2003 a vyjadrenie žalovaného na pojednávaní, konanom dňa 02. 11. 2009, bez toho, aby dokazovanie zopakoval alebo si vykonaním ďalších dôkazov zabezpečil dostatočný podklad pre svoje vlastné skutkové zistenia. Nezaoberal sa rozsahom vykonaných prác, prevzatých žalovaným v zápisoch o odovzdaní a prevzatí diela a potvrdených technickým dozorom žalobcu, pričom nepostupoval ani v intenciách uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 04. 06. 2008 sp. zn. 5 Obdo/2007, podľa záverov ktorého bolo potrebné v ďalšom konaní zistiť rozsah prác, skutočne vykonaných žalobcom.

Konanie pred odvolacím súdom je preto postihnuté vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

V konaní pred odvolacím súdom došlo tiež k vade, uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p., t. j. odňatiu možnosti konať pred súdom.

Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti, uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p., v dôsledku čoho bola žalobcovi odňatá reálna a efektívna možnosť konať pred súdom, spočívajúca v práve z objektívneho hľadiska právne i skutkovo argumentovať k vecnej a procesnej stránke rozhodovanej veci. Je preto daná aj existencia dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre v dovolaní napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová